

Seat No. : _____

NJ-103

November-2025

B.Com., Sem.-V

DSC-M-355 : Human Resource Management

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. માનવ સંસાધન સંચાલનનો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
અથવા
1. માનવ સંસાધન સંચાલકની વિવિધ ભૂમિકાઓ સમજાવો. 10
2. કાર્ય વિશ્લેષણ એટલે શું ? કાર્ય વિશ્લેષણનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
અથવા
2. ભરતીનો અર્થ આપી, ભરતીના પ્રાપ્તિસ્થાનો (પદ્ધતિઓ) વર્ણવો. 10
3. અધિકારી વિકાસનું મહત્ત્વ વર્ણવો. 10
અથવા
3. તાલીમનો અર્થ આપી, તાલીમ આપવાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. 10
4. મજૂરસંઘના કાર્યો વિસ્તારથી સમજાવો. 10
અથવા
4. કચવાટ નિવારણની કાર્યવાહી વર્ણવો. 10
5. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (ગમે તે 10) 10
  - (1) વ્યૂહાત્મક માનવ સંસાધન સંચાલન એટલે શું ?
  - (2) માનવ સંસાધન સંચાલનના કોઈપણ ચાર ઉદ્દેશો જણાવો.
  - (3) માનવ સંસાધન સંચાલનમાં કર્મચારીઓની સામેલગીરી સમજાવો.
  - (4) કાર્ય સમૃદ્ધિકરણનો અર્થ આપો.
  - (5) સામાજિકીકરણ એટલે શું ? માનવ સંસાધન સંચાલનના સંદર્ભમાં સમજાવો.
  - (6) પ્રારંભિક પરિચયનો અર્થ આપો.
  - (7) તાલીમના કોઈપણ ચાર ફાયદા જણાવો.
  - (8) બઢતીના ચાર કારણો જણાવો.
  - (9) અપકર્ષ એટલે શું ?
  - (10) ઔદ્યોગિક સંબંધોના પક્ષકારો જણાવો.
  - (11) સારા ઔદ્યોગિક સંબંધોના ફાયદા જણાવો.
  - (12) કર્મચારી શિસ્તનો અર્થ આપો.

Seat No. : _____

NJ-103

November-2025

B.Com., Sem.-V

DSC-M-355 : Human Resource Management

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Define Human Resource Management and explain its importance. 10
- OR**
1. Explain various roles of a Human Resource Manager. 10
2. What is Job Analysis ? Explain the importance of Job Analysis. 10
- OR**
2. Give the meaning of Recruitment and describe the sources (methods) of Recruitment. 10
3. Explain the importance of Executive Development. 10
- OR**
3. Give the meaning of Training and describe the methods of imparting Training. 10
4. Explain in detail the functions of a Trade Union. 10
- OR**
4. Describe the procedure for Grievance redressal. 10
5. Answer the following questions : (Any 10) 10
  - (1) What is strategic Human Resource Management ?
  - (2) State any four objectives of Human Resource Management.
  - (3) Explain employee involvement in Human Resource Management.
  - (4) Give the meaning of Job Enrichment.
  - (5) What is socialization with reference to HRM ?
  - (6) Give the meaning of the Initial Introduction.
  - (7) State any four benefits of Training.
  - (8) Give four reasons for Promotion.
  - (9) What is Demotion ?
  - (10) State the stakeholders to Industrial Relations.
  - (11) State the benefits of good Industrial Relations.
  - (12) Give the meaning of Employee Discipline.